

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Altındağ Örneği *

Examination of Preschool Teachers' Classroom Management Skills According to Various Variables: Altındağ Case

ÖZET

Bireylerin eğitim hayatına ilk adım attığı okul öncesi eğitimin etkililiğini ve verimliliğini etkileyen unsurlar arasında önemli sırada bulunan okul öncesi öğretmenin sınıf yönetim becerisini etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Öğretmenin kişisel özellikleri de bu unsurlar arasında yer almaktadır. Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini etkileyen değişkenleri incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili Altındağ ilçesinde 2022-2023 eğitim öğretim yılında görev yapan 104 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubuna dahil olan öğretmenlere kişisel bilgilerinin ve Kaplan (2018) tarafından geliştirilen Okul Öncesi Sınıf Yönetimi Beceri Ölçeği'nin yer aldığı anket formu uygulanmıştır. Toplanan verilere parametrik testler uygulanarak elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisinin “çok iyi” düzeyde olduğu ve bu düzeyin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen, Sınıf Yönetimi

ABSTRACT

There are many factors that affect the classroom management skills of the preschool teacher, which are ranked as important among the elements that affect the effectiveness and efficiency of preschool education, where individuals take their first step into educational life. The personal characteristics of the teacher are also included among these elements. The working group of this research, which was conducted in order to examine the variables affecting the classroom management skills of preschool teachers, consists of 104 preschool teachers working in the 2022-2023 academic year in Altındağ district of Ankara province. A questionnaire form containing personal information and the Preschool Classroom Management Skill Scale developed by Kaplan (2018) were applied to the teachers included in the study group. As a result of the findings obtained by applying parametric tests to the collected data, it was concluded that the classroom management skills of preschool teachers are at a “very good” level and this level differs according to various demographic variables.

Keywords: Preschool Education, Teacher, Classroom Management

GİRİŞ

Çocukların genellikle evdeki yaşamlarının ardından sistemli ve düzenli bir ortama girdikleri ilk ortam okul öncesi eğitimidir. İlk kez paylaşma, kurallara uyma ve bir topluluğun parçası olma gibi kavramlarla tanışan çocuklar, yeni dahil oldukları bu düzende onların ihtiyaçlarını karşılayan, kendilerine doğruyu yanlışlığı öğretene ve çocuğun geliştirmesi istenen becerilerinde ona rehberlik eden öğretmenle tanışırlar (Durmaz, 2017). Sözü edilen tüm bu gelişimlerin etkin bir şekilde sağlanabilmesi için öğretmenin sınıfı yönetme becerisine sahip olması gerekmektedir. Öğrencilerin okul düzenine uyumunu sağlaması için geçen süreçte onun bu uyum ve devamında beklenen gelişimi göstermesi için ihtiyaç duyduğu desteğin karşılanması öğretmenin etkili sınıf yönetimi ile mümkündür (Akbayrak, 2018).

Okul öncesi eğitim kurumlarında, eğitimin diğer kademelerinde kabul görmüş sınıf yönetimi yöntemlerinden farklı sınıf yönetimi teknikleri bulunmaktadır. Bu durum okul öncesi öğretmenlerinin diğer kademe öğretmenlerinden farklı sınıf yönetim becerileri edinmesi zorunluğunu doğurmaktadır. Eğitim sürecinde sınıf içerisinde geçirilen süre, fiziki yapıdaki farklılıklar ve öğretimin süresi gibi diğer kademelerden ayıran farklı özellikler öğretmenlerin sınıf yönetimi tekniklerini de farklılaştırmaktadır (Dal, 2016). Okul öncesi eğitimdeki kendine has özellikler nedeniyle öğretmenlerin de bu farklılıklara uyumu sınıf yönetimi açısından önemlidir. Son yıllarda yapılan çalışmalar okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki etkililiğinin öğrencilerin davranışsal ve bilişsel gelişimlerini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır (Şara, Karadedeli ve Hasanoğlu, 2016; Karakaya, 2017; Sarı ve Bayrakçı, 2018). Örneğin Gülay Ogelman ve Ersan (2014) öğrencilerdeki sosyal tutumların, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetim becerileri ile yordandığını ortaya koymuşlardır. Akyol (2021) ise bir başka araştırma ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileriyle okul öncesi öğrencilerinin sınıf içerisindeki etkinliklere katılımı

Dilek Çelik¹

How to Cite This Article

Çelik, D. (2023). “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Altındağ Örneği” *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:110; pp:6397-6404. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.69010>

Arrival: 20 January 2023

Published: 30 April 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

* Bu çalışma 2022-2023 Güz Yarıyılı Bitirme Projesi kapsamında toplanan veriler ışığında hazırlanmıştır.

¹ Okul Öncesi Öğretmeni, MEB, Ankara, Türkiye. ORCID: 0009-0009-4183-139X

arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okul öncesi dönemindeki çocukların okula uyumu, eğitim programına katılımı, kaygılarının azaltılması gibi problemlerle mücadele etmek ve bu sayede çocuğun güdülenmesinin önündeki engelleri kaldırmak okul öncesi eğitimde sınıf yönetiminin bir parçasıdır (Can ve Günaydı, 2019).

Etkili bir öğretim için öğretmenin sınıf yönetimi becerisi olmazsa olmaz bir kavramdır. Sınıf yönetimi yalnızca sınıfın içerisinde yapılan etkinliklerin organize edilmesi değil sınıfla ilgili her kavramın öğretmen tarafından kontrol altında tutulmasını ifade etmektedir. Bu kontrol olgusu eğitimin kalitesi ile doğrudan etkileşim halindedir. Öğretmenin kontrol etme kapasitesinin dışında kalan ancak sınıf yönetimi açısından kilit noktada bulunan fiziki koşullar sınıf yönetimi açısından öğretmenin becerisini doğrudan etkilediği gibi öğretmenin etkili bir sınıf yönetimi ile mevcut koşullardan en verimli şekilde fayda sağlayarak eğitimin kalitesini artırması da mümkündür (Tal, 2010).

Okul öncesi öğretmenleri açısından sınıf yönetimi kavramı esneklikle birlikte sıklıkla değişimi ve sevgiyi barındıran bir kavramdır. Öğrenmenin anlamlı olması, sosyal olarak gelişim sağlanması ve sınıf olarak yapılan faaliyetlere katılımın sağlanması etkin bir sınıf yönetiminin sonuçlarıdır (Türk, Kartal, Karademir ve Öcal, 2019). Öğretmenin pedagojik farkındalığının olması ile okul öncesi çocukların öğrenmeleri ve gelişimleri sağlanabilir. Öğretmenin sınıf yönetimine ilişkin becerileri pedagojik farkındalığın önemli bir unsurudur. Okul öncesi öğretmenlerinde öğretmeye yönelik kararlılık öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarını ve bu anlamdaki pedagojik hedefleri belirleyen bir olgudur (Celep, 2009).

Okul öncesi öğretmenler ile öğrencileri arasında var olan etkileşim ve sürdürdükleri iletişim çocukları kontrol altına alır ve dolaylı olarak sınıf yönetimine etki eder sahiptir (Aküzüm ve Özdemir Gültekin, 2017). Etkili bir sınıf yönetimi öğretmenle öğrenci arasında kurulan olumlu iletişimi etkilediği gibi öğrencilerin kendi aralarındaki etkileşimi de artıran ve geliştirerek öğrencilerin ortama etkin bir katılım göstermesini sağlar. Bu sayede öğrencinin güdülenmesini sağlar ve sınıf yönetimini daha kolay hale getirir (Parpucu, Yıldırım Polat ve Akman, 2018). Öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından yetersiz veya uygulama aşamasında hatalı tutumlar sergilemesi halinde öğrenciler daha disiplinsiz ve kontrolsüz bir hale bürünürler. Bu durum öğrencinin öğretmenle arasındaki iletişimin bozulmasının alt yapısını oluşturur. Sınıf yönetiminin temelinde etkili iletişim yer almaktadır. İletişim gücünü yitiren öğretmen sınıf hakimiyetini de yitirmeye mahkumdur (Keleş ve Yaşar, 2016).

Tüm okul öncesi öğretmenlerinin eşit düzeyde sınıf yönetimi beceresine sahip olması mümkün değildir. Bu nedenle alan yazında okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeyleri birçok araştırmaya konu olmuştur (Semerci, 2015; Kaplan, 2018; Aydın Şengül, Nalan Yılmaz ve Ertürk Kara, 2018). Örneğin Nur (2012) yaptığı araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin çalıştığı okuldaki iklimin sınıf yönetimi üzerinde etkisi olduğunu belirlerken öte yandan öğretmenlerin kişisel özelliklerinin sınıf yönetimi becerilerini etkilemediğini ifade etmektedir. Bir diğer araştırmada Dinçer ve Akgün (2015) okul öncesi öğretmenlerinin yaşlarına, mezuniyet derecelerine, mesleki kıdemlerine, sınıflarındaki öğrencilerin yaş grubuna ve sayısına göre sınıf yönetimi becerilerinin farklılaştığını ortaya koymuştur. Bu gibi araştırmalardaki farklı sonuçlar sınıf yönetimini oluşturan faktörlerin öğretmenlerin bir takım kişisel özelliklerine göre farklılaşabileceği düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisini etkileyen değişkenler bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın problem cümlesi “Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini etkileyen değişkenler nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Bu araştırma problemine ulaşabilmek için aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ne düzeydedir?
- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri öğretmenin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri öğretmenin yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri öğretmenin medeni durum değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri öğretmenin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri öğretmenin eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetim becerilerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma nicel tarama modelinde ve ankete dayalı ilişkisel tarama deseninde gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli genellikle önceden yaşanmış veya devam eden olguları ve kavramları incelemek amacıyla kullanılan bir modeldir (Subaşı ve Okumuş, 2017). Çoğunlukla bu modelde bir yargı oluşturmak için belirlenen yöntem ile, seçilen evreni temsil edecek yeterli sayıda örneklemden veri toplamak suretiyle sonuca ulaşmak amaçlanır (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel ve Çakmak, 2020).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunda Ankara ili Altındağ ilçesinde 2022-2023 akademik yılında görev yapmakta olan öğretmenler arasında kolay ulaşılabilen ve gönüllü katılım yapan 104 okul öncesi öğretmen bulunmaktadır. Kolay ulaşılabılır yöntemde amaç ulaşılması kolay ve hızlı olan elemanları esas almaktır. Bu sayede evreni temsil yeteneği olan örnekleme ulaşmada maliyet ve zaman tasarrufu edilmiş olur. Bu özelliği ile alan yazında en çok tercih edilen yöntemlerin başında gelir (Baltacı, 2018). Çalışma grubunun demografik dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubuna Ait Demografik Veriler

Değişken	Değer	f	%
Cinsiyet	Kadın	93	89,4
	Erkek	11	10,6
Yaş	20-30	19	18,3
	31-40	54	51,9
	41-50	26	25,0
	51 ve üzeri	5	4,8
Medeni Durum	Bekar	21	20,2
	Evli	83	79,8
Mesleki Kıdem	0-10 yıl	28	26,9
	11-20 yıl	56	53,8
	21 yıl ve üzeri	20	19,2
Eğitim Durumu	Lisans	76	73,1
	Lisansüstü	28	26,9

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcının demografik verilerinin toplandığı 5 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formu yer almaktadır. İkinci bölümde Kaplan (2018) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Sınıf Yönetimi Beceri Ölçeği” (OÖSYBO) yer almaktadır.

OÖSYBO 49 maddeden oluşan, 4 faktörlü (Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler, Plan-Program Etkinlikleri, İletişim ve Davranış Düzenlemeleri ve Zaman Yönetimi), 5’li Likert tipinde bir ölçektir. Ölçek değerlendirilirken ortalama puan arttıkça sınıf yönetimi becerisinin de arttığı değerlendirilmektedir. Ölçek geliştirme çalışmalarında toplanan verilere göre ölçeğin iç güvenirlik katsayısı Cronbach’s Alpha değeri $\alpha = 0.974$ olarak hesaplanmıştır. Çoğunlukla psikometrik ölçümleri için geliştirilen ölçeklerin iç güvenirliklerinin belirlenmesinde kullanılan Cronbach’s Alpha katsayısı, sıralı puanlamaya sahip ölçeklerin iç tutarlıklarını belirler. Ölçekte yer alan tüm maddelerin alpha katsayılarının ayrı ayrı hesaplanabileceği gibi tüm maddelerin tek bir alpha katsayısı da hesaplanabilir. Bu hesaplamanın 0.70 ve üzerinde olması durumunda ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilir (Kılıç, 2016). Buna göre bu araştırmada kullanılan OÖSYBO’nun güvenilir olduğunu ifade etmek mümkündür.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu, katılımcıların temasını azaltmak ve daha çok katılımcıya daha kısa sürede ulaştırabilmek amacıyla internet ortamında oluşturulan bir form aracılığıyla katılımcılara araştırmacı tarafından bizzat ulaştırılmıştır. Toplu şekilde dağıtımı yapılmamış, her bir katılımcının iletişim araçlarına araştırmacı internet formunun bağlantısını şahsen iletmiştir. Bu şekilde araştırmada toplanan verilerin yalnızca araştırmacının evreninde bulunan katılımcılar tarafından doldurulması sağlanmıştır. Toplanan veriler araştırmacı tarafından internet ortamından indirilerek testlerin uygulanacağı SPSS programının formatına çevrilmiş ve gerekli hesaplamalar bu uygulama üzerinden yapılmıştır.

Öncelikle bu araştırmada elde edilen verilerin iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre bu araştırmada elde edilen verilerin Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha = 0.969$ olduğu görülmüştür. Buna göre ölçekten elde edilen verilerin güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Yapılacak testleri belirlemek için elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanmıştır. Çarpıklık katsayısının -0.560 , basıklık katsayısının da 0.134 olduğu görülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre çarpıklık ve basıklık katsayılarının mutlak değeri 2'den küçük olduğunda verilerin normal dağıldığı kabul edilebilir. Buna göre bu araştırmada elde edilen verilerin normal dağılıma uygun bir dağılıma sahip olduğu söylenebilir. Bu nedenle yapılacak analizlerde parametrik testler yapılmasına karar verilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada toplanan verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgulara bu bölümde yer verilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi algılarını belirlemek amacıyla yapılan ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeyleri

Boyut	\bar{x}	SS
Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler	4.38	0.400
Plan-Program Etkinlikleri	4.36	0.481
İletişim ve Davranış Düzenlemeleri	4.50	0.426
Zaman Yönetimi	4.37	0.483
Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi	4.43	0.387

Tablo 2 incelendiğinde sınıf yönetimi alt boyutlarından “sınıf içi fiziksel düzenlemeler” alt boyutunda ortalamanın $\bar{x} = 4.38$, “plan-program etkinlikleri” alt boyutunda ortalamanın $\bar{x} = 4.36$, “iletişim ve davranış düzenlemeleri” alt boyutunda ortalamanın $\bar{x} = 4.50$, “zaman yönetimi” alt boyutunda ortalamanın $\bar{x} = 4.37$ ve ölçek genelinde ortalamanın $\bar{x} = 4.43$ olduğu görülmektedir. Buna göre alt boyutlar arasında en yüksek ortalamanın “iletişim ve davranış düzenlemeleri” alt boyutunda, en düşük ortalamanın “plan-program etkinlikleri” alt boyutunda olduğu görülmüştür.

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin cinsiyet faktörüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere gerçekleştirilen t-testi bulguları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin cinsiyet faktörüne göre incelenmesi

Boyut	Cinsiyet	n	\bar{x}	Sd	t	df	p
Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler	Kadın	93	4,35	0.39054	-2.457	102	0.016*
	Erkek	11	4,65	0.39335			
Plan-Program Etkinlikleri	Kadın	93	4,33	0.48125	-2.275	102	0.025*
	Erkek	11	4,67	0.37232			
İletişim ve Davranış Düzenlemeleri	Kadın	93	4,48	0.42995	-1.273	102	0.206
	Erkek	11	4,66	0.37578			
Zaman Yönetimi	Kadın	93	4,35	0.47684	-1.804	102	0.074
	Erkek	11	4,62	0.49027			
Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi	Kadın	93	4,41	0.38498	-2.000	102	0.048*
	Erkek	11	4,65	0.35248			

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 3 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri alt boyutlarından “sınıf içi fiziksel düzenlemeler” ve “plan-program etkinlikleri” alt boyutunda ve sınıf yönetimi beceri düzeyinde cinsiyet faktörüne göre farklılaşma olduğu ($p < 0.05$), “iletişim ve davranış düzenlemeleri” ve “zaman yönetimi” alt boyutlarında cinsiyet faktörüne göre farklılaşma olmadığı ($p > 0.05$) ve ölçek geneline bakıldığında okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin cinsiyet faktörüne göre farklılaştığı ($p < 0.05$) görülmektedir. Tespit edilen bu farklılaşmaların erkek öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde yaş değişkenine göre farklılaşmanın olup olmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testi bulguları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin yaş faktörüne göre incelenmesi

Boyut	f, \bar{x} ve SS değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Yaş (Grup)	N	\bar{x}	SS	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler	20-30	19	4.43	0.260	G. Arası	0.159	3	0.05	0.33	0.807
	31-40	54	4.37	0.436	G. İçi	16.342	100	0.16		
	41-50	26	4.34	0.377	Toplam	16.502	103			
	51 ve üzeri	5	4.50	0.612						
	Toplam	104	4.38	0.400						
Plan-Program Etkinlikleri	20-30	19	4.35	0.555	G. Arası	0.437	3	0.15	0.62	0.602
	31-40	54	4.34	0.480	G. İçi	23.409	100	0.23		
	41-50	26	4.36	0.440	Toplam	23.846	103			
	51 ve üzeri	5	4.65	0.454						
	Toplam	104	4.36	0.481						
İletişim ve Davranış Düzenlemeleri	20-30	19	4.58	0.286	G. Arası	0.413	3	0.14	0.75	0.524
	31-40	54	4.46	0.467	G. İçi	18.299	100	0.18		
	41-50	26	4.50	0.432	Toplam	18.711	103			
	51 ve üzeri	5	4.70	0.387						
	Toplam	104	4.50	0.426						
Zaman Yönetimi	20-30	19	4.34	0.488	G. Arası	0.254	3	0.09	0.36	0.785
	31-40	54	4.40	0.455	G. İçi	23.812	100	0.24		
	41-50	26	4.32	0.549	Toplam	24.066	103			
	51 ve üzeri	5	4.53	0.506						
	Toplam	104	4.37	0.483						
Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi	20-30	19	4.47	0.289	G. Arası	0.254	3	0.09	0.56	0.644
	31-40	54	4.41	0.421	G. İçi	15.207	100	0.15		
	41-50	26	4.42	0.380	Toplam	15.462	103			
	51 ve üzeri	5	4.63	0.414						
	Toplam	104	4.43	0.387						

Tablo 4’te yer alan veriler incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin yaş faktörüne göre sınıf yönetimi beceri düzeylerinde ve sınıf yönetimi alt boyutlarının hiçbirinde farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin öğretmenlerin medeni durum değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi bulguları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin medeni durum faktörüne göre incelenmesi

Boyut	Medeni Durum	n	\bar{x}	SS	t	df	p
Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler	Bekar	21	4.41	0.398	.428	102	0.670
	Evli	83	4.37	0.403			
Plan-Program Etkinlikleri	Bekar	21	4.56	0.479	2.118	102	0.037*
	Evli	83	4.31	0.472			
İletişim ve Davranış Düzenlemeleri	Bekar	21	4.65	0.427	1.828	102	0.070
	Evli	83	4.46	0.420			
Zaman Yönetimi	Bekar	21	4.56	0.473	2.040	102	0.044*
	Evli	83	4.33	0.477			
Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi	Bekar	21	4.57	0.383	1.868	102	0.065
	Evli	83	4.40	0.383			

* $p<0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 5’teki veriler incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin medeni durum faktörüne göre farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Öte yandan sınıf yönetimi alt boyutlarından “plan-program etkinlikleri” ve “zaman yönetimi” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu iki alt boyuttaki farklılaşmanın bekar öğretmenlerine lehine olduğu görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim durumu faktörüne göre sınıf yönetimi becerilerinde farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin eğitim durumu faktörüne göre incelenmesi

Boyut	Eğitim Düzeyi	n	\bar{x}	SS	t	df	p
Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler	Lisans	76	4.37	0.395	-0.627	102	0.532
	Lisansüstü	28	4.42	0.418			
Plan-Program Etkinlikleri	Lisans	76	4.36	0.495	0.053	102	0.958
	Lisansüstü	28	4.36	0.450			
İletişim ve Davranış Düzenlemeleri	Lisans	76	4.49	0.420	-0.395	102	0.694
	Lisansüstü	28	4.53	0.448			
Zaman Yönetimi	Lisans	76	4.35	0.500	-1.068	55.359	0.290
	Lisansüstü	28	4.45	0.432			
Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi	Lisans	76	4.42	0.386	-0.496	102	0.621
	Lisansüstü	28	4.47	0.397			

Tablo 6’da yer alan veriler incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin eğitim durumu faktörüne göre sınıf yönetimi beceri düzeyleri ve herhangi bir alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini çeşitli etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada toplanan verilerden elde edilen bulgular ışığında okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “çok iyi” düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özçelik (2019) araştırmasında bu sonucu destekler nitelikte okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi düzeylerinin iyi olduğunu ortaya koymuştur. Yılmaz (2022) da aynı şekilde araştırmasının sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeyinin çok iyi olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmanın sonucu ile alan yazındaki araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde okul öncesi öğretmenlerinde sınıf yönetimi beceri düzeylerinin çok iyi olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre okul öncesi öğretmenlerinde sınıf yönetimi becerilerinin cinsiyet faktörüne göre, özellikle “sınıf içi fiziksel düzenlemeler” ve “plan-program etkinlikleri” alt boyutlarında, erkek öğretmenler lehine farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu sonuç alan yazındaki sonuçlarla desteklenmemektedir. Yılmaz (2022) ve Kaplan (2018) yaptıkları araştırmaların sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin cinsiyet faktörüne göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır. Ancak özellikle Türkiye’de okul öncesi öğretmenlerinin kadın çoğunlukta olduğu düşünüldüğünde yapılan araştırmalarda cinsiyet faktörünün homojen dağılım göstermediği, bu nedenle de hem bu çalışmada hem de alan yazında yer alan araştırmalarda yapılan analizlerin çok doğru sonuçlar vermemiş olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu konuda araştırma yapmayı planlayan araştırmacıların daha geniş bir evrende amaçlı örneklem ile örneklem belirlerken cinsiyet faktöründe homojen dağılım ile bu sonucun daha sağlıklı olmasını sağlamaları önerilir.

Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin yaş faktörüne göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaşar Ekici, Günhan ve Anılan (2017) ve Kaplan (2018) yaptıkları araştırmalarla okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin yaş faktörüne göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır. Bu sonuçlar okul öncesi öğretmenlerinde sınıf yönetimi becerisinin yaşlarına göre değişmediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre okul öncesi öğretmenlerinin medeni durumları sınıf yönetim becerilerinde farklılaşmaya neden olmamaktadır. Öte yandan “plan-program etkinlikleri” ve “zaman yönetimi” alt boyutlarında medeni durum değişkenine göre farklılaşma olduğu görülmektedir. Adıgüzel (2016)’in ve Yaşar Ekici, Günhan ve Anılan (2017)’in araştırmaları okul öncesi öğretmenlerinin medeni durumlarına göre sınıf yönetimi becerilerinin farklılaşmadığını desteklemektedir. Ancak alt boyutlarda yaşanan farklılıklara ilişkin alan yazında herhangi bir araştırma olmadığı görülmektedir. Bu nedenle okul öncesinde sınıf yönetimi ile ilgili araştırma yapacak araştırmacılara bu alt boyutlarla ilgili farklılaşmanın nedenlerini belirlemek üzere detaylı bir çalışma yapmaları önerilir.

Araştırma bulgularına göre okul öncesi öğretmenlerinin eğitim düzeyi sınıf yönetim becerilerinde farklılığa neden olmamaktadır. Özçelik (2019) ve Yılmaz (2022) yaptıkları araştırmalarla bu sonucu desteklemektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin aldıkları eğitimin seviyesinde ilerleme olmasına rağmen sınıf yönetimi becerilerinin farklılaşmaması araştırılması önerilen bir konudur.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, İ. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.

Akbayrak, N. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde çocuklarla olan iletişim ve etkileşim durumlarının çocuk ihmali kapsamında değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Aküzüm, C. ve Özdemir Gültekin, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(12), 88-107.

Akyol, T. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile çocukların katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. EKEV Akademi Dergisi(85), 453-468.

Aydın Şengül, Ö., Nalan Yılmaz, Z. ve Ertürk Kara, H. G. (2018). Okul öncesi eğitiminde sınıf yönetimi alanında yapılan çalışmaların incelenmesi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 5(12), 359-370.

Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(1), 231-274.

Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Çakmak, E. K. (2020). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Can, E. ve Günaydı, M. (2019). Okul öncesi dönemde çocuk oyunlarındaki değer unsurları: Sınıf yönetimine yansımaları. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 8(4), 3021-3053.

Celep, C. (2009). Sınıf yönetiminde kuram ve uygulama (5 b.). Ankara: Pegem Akademi.

Dal, M. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla baş etmede kullandıkları sınıf yönetimi stratejileri. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Dinçer, Ç. ve Akgün, E. (2015). Okul öncesi öğretmenleri için sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlerle ilişkisi. Eğitim ve Bilim Dergisi, 40(177), 187-201.

Durmaz, E. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde kullandıkları stratejiler ve uygunluk durumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gülay Ogelman, H. ve Ersan, C. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi stratejilerinin çocukların akran ilişkileri üzerindeki etkisi. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2), 63-84.

Kaplan, Z. (2018). Okul öncesi öğretmenleri sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Karakaya, E. G. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kaynaştırma öğrencilerinin sosyal beceri ve problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Keleş, O. ve Yaşar, M. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin tutum ve inançlarının incelenmesi. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitapçığı (s. 376-384). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın Alfa güvenirlik katsayısı. Journal of Mood Disorders, 6(1), 47-48.

Nur, İ. (2012). Anaokullarında Örgüt İklimi İle Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Malatya İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Özçelik, F. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarhisar.

Öztürk, Y. ve Gangal, M. (2016). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin disiplin, sınıf yönetimi ve istenmeyen davranışlar hakkındaki inançları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1-16.

Parpucu, N., Yıldırım Polat, A. ve Akman, B. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde ilişkiler ve iletişime yönelik görüşleri. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 14(4), 417-433.

Sarı, B. ve Bayrakçı, M. (2018). Ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(4), 1960-1977.

Semerci, D. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri, öz yeterlik algıları ve mesleki motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Subaşı, Ü. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2), 419-426.
- Şara, P., Karadedeli, İ. ve Hasanoğlu, G. (2016). Sınıf yönetimi alanında ulakbim’de taranan makalelerin incelenmesi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(2), 291-307.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). Using Multivariate Statistics (6 b.). Boston: Pearson.
- Tal, C. (2010). Case studies as tools that further understanding and enhance skills. Early Childhood Education Journal(38), 143-152.
- Türk, C., Kartal, A., Karademir, A. ve Öcal, E. (2019). Preschool teachers’ views of classroom management processes. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 8(4), 2282-2299.
- Yaşar Ekici, F., Günhan, G. ve Anılan, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi, 2(1), 48-58.
- Yılmaz, H. B. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini yordayan değişkenlerin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, N. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.